
Van de redactie

'Het grootste risico in een turbulente tijd is niet die turbulentie zelf, maar dat we erop reageren met een denkwijze die niet langer opgaat.' Dat is een tot nadenken stemmende uitspraak van Peter Drucker, een inmiddels overleden hoogleraar organisatieleer en management. Ik kom hem tegen in het boek *Diagnose 2025*, dat de toekomst van de Nederlandse gezondheidszorg beschrijft. De schrijvers van dit boek hanteren voor wat zij in het zorgsysteem zien gebeuren de term 'transitie', een woord dat geestelijk verzorgers inmiddels ook niet meer vreemd is. Zij geven aan dat er naast veel bedreigingen ook veel nieuwe kansen zijn, maar dat het van belang is je te verdiepen in de toekomstscenario's van de gezondheidszorg om die kansen te zien en te gebruiken. De algemene verwachting van *Diagnose 2025* is overigens dat veel vernieuwingen en verbeteringen van de zorg dwars door de klassieke lijnen (eerste, tweede, derde lijn) heen zullen gaan en dat er ook nuldelijnszorg ontstaat, waarbij de zelfredzaamheid en het elkaar ondersteunen voorop staat.

Wat dit betekent voor de geestelijke verzorging is een grote open vraag, waar niet direct een antwoord op te geven is. Wel lijkt het zinvol die uitspraak van Peter Drucker daarbij in het achterhoofd te houden: dat we er niet op reageren met een denkwijze die niet langer opgaat. Hoe graag we als beroepsgroep ook de illusie in stand houden dat geestelijke verzorging vanzelfsprekend is, de werkelijkheid laat vaak iets anders zien. De geestelijke verzorging is in een andere situatie beland, waarin veel onzekere elementen het toekomstbeeld bepalen. En toch moet het mogelijk zijn dat ook geestelijk verzorgers zich op die toekomst voorbereiden!

Als *Tijdschrift Geestelijke Verzorging* willen we daar graag een rol in spelen. In dit nummer kijkt Ina Nusselder niet alleen terug naar het verleden, maar ook vooruit naar de toekomst. Het artikel van Ine Bertens, Mart van der Burg en Carlo Leget geeft het belang van wetenschappelijk onderzoek op ons vakgebied aan, zoals rondom de aanwezigheid van de geestelijk verzorger op de Spoedeisende Hulp. De strip van Margreet de Heer plaatst een kritische noot met de zorgelijke vergeestiging. De column van Theo de Wit, het gesprek over Soteria en het artikel van Inge van Nistelrooy en Frans Vosman willen tot nadenken stemmen. Motivatie en inspiratie kun je opdoen in het artikel van Eva Owehand en de recensies.

Wie dan even genoeg informatie opgenomen heeft, die mag tot zichzelf komen onder de appelboom van het Spaarneziekenhuis, waar het gedicht van Rutger Kopland een prominente plaats inneemt. Of lekker naar de film, die Amber de Rooij inzet bij levenscrises. Maar je mag natuurlijk ook gaan dobberen op je eigen Kagerplas – uit de column van Kim Magnee. Een turbulente tijd heeft ook momenten van rust nodig!

Namens de redactie,
Rianne Veenstra, hoofdredacteur a.i.
tgvhooftredactie@gmail.com

Rob Plum heeft in de afgelopen periode het hoofdredacteurschap neergelegd. Wij bedanken hem voor zijn inzet en bijdrage aan dit tijdschrift. Ook gaat onze dank uit naar Theo de Wit, hij was dit jaar onze vaste columnist. In dit nummer verschijnt de laatste column van zijn hand.